

- ідентифікація мовця за голосом та усьним мовленням;
- установлення факту виголошення окремих слів (фраз, реплік) на записі конкретним мовцем.

Упродовж останнього десятиліття у кримінальній практиці виправних установ існують різні види шахрайства, учинені з використанням високих технологій, зокрема, за допомогою мобільного зв'язку. Зазначений факт актуалізує необхідність призначення та проведення експертизи відео-, звукозапису, об'єктом якої є усне мовлення, зафіксоване у фонограмах.

Так, наприклад, засуджений Іванов, відбуваючи покарання в одній із виправних колоній, протягом тривалого часу розкрадав безготівкові кошти з використанням засобів мобільного зв'язку шляхом обману осіб, які живуть у різних регіонах країни. Попередньо Іванов для цього прийняв рішення про створення організованої групи, члени якої, використовуючи мобільні телефони із сім-картами, підключеними до інтернету, дзвонили абонентам стільникового зв'язку, представлялися іншими особами, зокрема їхніми родичами, знайомими чи співробітниками поліції, повідомляючи свідомо хибні дані, вводили в оману і викрадали в них кошти, які переводилися на підконтрольні їм абонентські номери мобільного зв'язку та банківські картки.

У сучасних реаліях особливо складно обійти стороною такі питання, як поширення закликів до терористичної діяльності через інтернет та злочини, скоєні за допомогою мобільного зв'язку, спрямовані на завдання шкоди суверенітетові, територіальній цілісності та недоторканості, обороноздатності, державній, економічній та інформаційній безпеці України.

Отже, можна стверджувати, що експертиза відео-, звукозапису посідає важливе місце серед інших видів експертиз. З появою новітніх технологій цей вид експертизи не втратив своєї важливості, а, навпаки, перетворився на більш практичний та сучасний спосіб допомогти в розкритті злочинів, скоєних за допомогою інтернету та засобів мобільного зв'язку.

Перелік джерел посилання

1. Використання інформації мобільних операторів у кримінальному провадженні. URL: <https://bargen.com.ua/2019/12/16/vykorystannya-informatsiyi-mobilnyh-operatoriv-u-kryminalnomu-provadhenni> (дата звернення: 01.09.2023).

Належність тимчасової споруди до об'єкта рухомого майна з огляду впливу на земельну ділянку, на якій об'єкт розташований

Андрій Любченко,

Полтавський окружний адміністративний суд; м. Полтава, Україна;

ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-1895-3630>; e-mail: a.v.liubchenko97@gmail.com

Проаналізовано критерії належності тимчасової споруди до рухомого майна. Зроблено акцент на необхідності вдосконалення чинного законодавства стосовно визначення системи критеріїв впливу на земельну ділянку, на якій розташована тимчасова споруда.

Ключові слова: тимчасова споруда; нерухоме майно; рухоме майно; земельна ділянка; система критеріїв оцінки.

Classification of a Temporary Structure as Movable Property Based on Its Impact on the Land Parcel It Occupies

Andrii Liubchenko

This research examines the establishing criteria whether a temporary structure qualifies as movable property. Particular attention is given to the need for enhancing actual legislation in defining a system of criteria for assessing its impact on the land plot where the temporary structure is situated.

Keywords: temporary structure; immovable property; movable property; land plot; criteria assessment system.

Відповідно до Національного стандарту № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав», *«нерухоме майно (нерухомість) — земельна ділянка без поліпшень або земельна ділянка з поліпшеннями, які з нею нерозривно пов'язані, будівлі, споруди, їх частини, а також інше майно, що згідно із законодавством належить до нерухомого майна; рухоме майно — матеріальні об'єкти, які можуть бути переміщеними без заподіяння їм шкоди. До рухомого майна належить майно у матеріальній формі, яке не є нерухомістю»* [1].

Згідно з Листом Верховного Суду України «Аналіз деяких питань застосування судами законодавства про право власності при розгляді цивільних справ» [6], об'єкти нерухомого майна мають бути капітального типу, а не тимчасові, що є характерним для малих архітектурних форм і тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, визначення яких міститься в ст. 28 Закону «Про регулювання містобудівної діяльності» [2].

Щодо визначення рухомого майна, необхідно враховувати наявність розподілу категорій в даному визначенні. Класифікація має два критерії: 1) юридичний — визначенням належності об'єкта до певного розряду в залежності від його взаємозв'язку з земельною ділянкою; 2) матеріальний — показник ступеня зв'язку землі з речами.

Згідно з матеріальним критерієм, рухомим майном можна назвати річ, яка не має сильного зв'язку із землею, тобто можливе перенесення об'єкту без завдання збитку, яким може супроводжуватися транспортування. Річ можна віднести до рухомого майна лише при задоволенні вимог обох критеріїв.

Відповідно до ч. 2 ст. 28 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» [3] та п. 1.3. «Порядку розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності» [4], «тимчасова споруда торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності (далі — ТС) — одноповерхова споруда, що виготовляється з полегшених конструкцій з урахуванням основних вимог до споруд, визначених технічним регламентом будівельних виробів, будівель і споруд, і встановлюється тимчасово, без улаштування фундаменту».

Відповідно до абз. 8 ст. 2 Закону України «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень», «рухоме майно — окрема рухома річ, сукупність рухомих речей, гроші, валютні цінності, цінні папери, а також майнові права та обов'язки, у тому числі майнові права на грошові кошти, що знаходяться на банківському рахунку» [5].

З урахуванням зазначеного вище, тимчасова споруда — це конструкція, яку за потреби можна демонтувати й змонтувати в іншому місці без руйнування земельної ділянки, на якій ця споруда розташована.

Згідно з ч. 1 ст. 182 Цивільного кодексу України, «право власності та інші речові права на нерухомі речі, обтяження цих прав, їх виникнення, перехід і припинення підлягають державній реєстрації» [6].

З огляду на наведену правову базу, під час будівництва швидкокомтованих будівель / споруд, що є розбірною конструкцією без улаштування фундаменту або з улаштуванням полегшеного фундаменту, дозвіл на будівництво не потрібен.

Також відповідно до абз. 7 п. 4 Порядку державної реєстрації прав на нерухоме майно та їх обтяжень [7] не підлягають державній реєстрації речові права та їх обтяження на малі архітектурні форми, тимчасові, некапітальні споруди, що розташовані на земельній ділянці, переміщення яких є можливим без їх знецінення та зміни призначення.

Як зазначалось вище, тимчасова споруда зведена без улаштування фундаменту.

Будівництво здійснюється з укрупнених елементів ферм, стійок, рамних конструкцій скління і за потреби можуть бути демонтовані та переміщені й змонтовані в іншому місці. Об'єкт повинен мати огорожувальні полегшені конструкції, покриття, покрівлю, віконні та дверні блоки і складатися із сукупності рухомих будівельних

систем, які утворюють наземне приміщення, призначене для перебування людей, розміщення устаткування, а також предметів, і розташований без фундаменту або на полегшеному фундаменті.

Відповідно до ч. 1 та 2 ст. 188 Цивільного кодексу України досліджуваний об'єкт можливо віднести до складної речі: якщо кілька речей утворюють єдине ціле, що дає змогу використовувати його за призначенням, вони вважаються однією річчю (складна річ). Правочин щодо складної речі поширюється на всі її складові частини, якщо інше не встановлено договором [3].

За Державним класифікатором будівель та споруд: «Споруди — це будівельні системи, пов'язані з землею, які створені з будівельних матеріалів, напівфабрикатів, устаткування та обладнання в результаті виконання різних будівельно-монтажних робіт. Будівлі — це споруди, що складаються з несучих та огорожувальних або сполучених (несуче-огорожувальних) конструкцій, які утворюють наземні або підземні приміщення, призначені для проживання або перебування людей, розміщення устаткування, тварин, рослин, а також предметів» [8]. Тимчасова споруда до будівель не належить і не є нерухомістю.

Отже, тимчасова споруда є рухомою річчю або складається з сукупності рухомих речей, виготовляється із полегшених конструкцій і встановлюється тимчасово без закладення фундаменту, а тому вільне переміщення тимчасових споруд у просторі можливе без зміни їх призначення.

Перелік джерел посилання

1. Національний стандарт № 1 «Загальні засади оцінки майна і майнових прав» (зі змін. та допов.) : затв. пост. Кабміну України від 10.09.2003 № 1440. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1440-2003-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.08.2023).
2. Аналіз деяких питань застосування судами законодавства про право власності при розгляді цивільних справ : лист Верховного Суду України від 01.07.2013. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/VSS00069> (дата звернення: 11.08.2023).
3. Про регулювання містобудівної діяльності : Закон України від 17.02.2011 р. № 3038-VI (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17#Text> (дата звернення: 11.08.2023).
4. Порядок розміщення тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності : наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 21.10.2011 р. № 244. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1330-11#Text> (дата звернення: 11.08.2023).
5. Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію обтяжень : Закон України від 18.01.2003 р. № 1255-IV (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1255-15> (дата звернення: 11.08.2023).
6. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV (зі змін. та допов.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 11.08.2023).
7. Порядок державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень : затв. пост. Кабміну України від 22.06.2011 р. № 703. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1127-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 11.08.2023).
8. Державний класифікатор будівель та споруд ДК 018-2000: затв. наказом Держстандарту України від 17.08.2000 № 507. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va507565-00#Text> (дата звернення: 11.08.2023).